

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 13 maja 2016 r.

Pozycja 385

POSTANOWIENIE z dnia 9 maja 2016 r. Sygn. akt Ts 49/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Leon Kieres – przewodniczący i sprawozdawca
Julia Przyłębska
Małgorzata Pyziak-Szafnicka,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej I.Z. w sprawie zgodności:

art. 3 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 849, ze zm.) z art. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 26 lutego 2016 r. I.Z. (dalej: skarżący) wystąpił o zbadanie zgodności art. 3 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U.2014.849, ze zm.; dalej: ustawa podatkowa) z art. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została złożona na tle następującego stanu faktycznego. Burmistrz Miasta L. ustalił skarżącemu wysokość podatku od nieruchomości za 2012 r. Skarżący odwołał się od tej decyzji do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w C., które decyzją z maja 2012 r. utrzymało w mocy rozstrzygnięcie organu I instancji. Skarżący zaskarżył tę decyzję do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w G., który wyrokiem z marca 2013 r. oddalił jego skargę. Od orzeczenia sądu I instancji skarżący złożył skargę kasacyjną. Wyrokiem z października 2015 r. Naczelny Sąd Administracyjny oddalił tę skargę.

Zdaniem skarżącego zakwestionowany przepis w zakresie, w jakim „uprawnia organ podatkowy do obciążania podatkiem od nieruchomości posiadaczy nieruchomości lub ich części albo obiektów budowlanych lub ich części, stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, jeżeli posiadanie wynika z umowy zawartej z właścicielem, Agencją Nieruchomości Rolnych lub z innego tytułu prawnego, z wyjątkiem posiadania przez osoby fizyczne lokali mieszkalnych niestanowiących odrębnych nieruchomości, lub jest bez tytułu prawnego”, jest niezgodny z art. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Skarga konstytucyjna jest szczególnym środkiem ochrony wolności lub praw. Musi ona spełniać wiele przesłanek, które zostały określone w art. 79 ust. 1 Konstytucji. Po pierwsze, zaskarżony przepis powinien być podstawą prawną ostatecznego orzeczenia wydanego przez sąd lub organ administracji publicznej w indywidualnej sprawie skarżącego. Po drugie, skarżący musi uprawdopodobnić naruszenie swoich konstytucyjnych wolności lub praw wskazanych w skardze. Po trzecie, źródłem naruszenia powinna być normatywna treść kwestionowanych przepisów, a sposób naruszenia musi zostać określony przez samego skarżącego w uzasadnieniu wnoszonej skargi. Na etapie wstępnej kontroli Trybunał Konstytucyjny bada, czy skarga spełnia powyższe przesłanki, a także wymagania określone w art. 64-66 ustawy z 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.2016.293; dalej: ustawa o TK) i czy nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 77 ust. 3 ustawy o TK.

Przedmiotem skargi konstytucyjnej jest art. 3 ust. 1 pkt 4 ustawy podatkowej, który stanowi, że podatnikami podatku od nieruchomości są osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki organizacyjne, w tym spółki nieposiadające osobowości prawnej, będące posiadaczami nieruchomości lub ich części albo obiektów budowlanych lub ich części, stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, jeżeli posiadanie wynika z umowy zawartej z właścicielem, Agencją Nieruchomości Rolnych lub z innego tytułu prawnego, z wyjątkiem posiadania przez osoby fizyczne lokali mieszkalnych niestanowiących odrębnych nieruchomości, lub jest bez tytułu prawnego.

Skarżący zarzuca zaskarżonemu art. 3 ust. 1 pkt 4 ustawy podatkowej niezgodność z art. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji. Nie powołuje jednak wraz z tymi przepisami innych wzorców kontroli. Tymczasem zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego żaden z wymienionych przez skarżącego przepisów Konstytucji nie może stanowić samodzielnego wzorca kontroli w postępowaniu inicjowanym wniesieniem skargi konstytucyjnej. Ani art. 2, ani art. 32 ust. 1 nie formułują bowiem samodzielnych konstytucyjnych praw lub wolności, których ochronie służy – zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji – skarga konstytucyjna.

Wskazawszy art. 2 Konstytucji jako wzorzec kontroli konstytucyjności zaskarżonej regulacji, skarżący powołał się jedynie ogólnie na wynikającą z zasady demokratycznego państwa prawnego zasadę ochrony zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa. Ani zasada demokratycznego państwa prawnego, ani wynikająca z niej zasada ochrony zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz zasada poprawnej legislacji nie mają charakteru konstytucyjnej wolności lub konstytucyjnego prawa podmiotowego, których naruszenie może być przedmiotem skargi konstytucyjnej (zob. np. postanowienia TK z: 26 czerwca 2002 r., SK 1/02, OTK ZU nr 4/A/2002, poz. 53; 14 grudnia 2009 r., SK 49/07, OTK ZU nr 11/A/2009, poz. 173; 19 lutego 2010 r., Ts 267/07, OTK ZU nr 1/B/2010, poz. 12; 22 maja 2013 r., Ts 44/13, OTK ZU nr 3/B/2014, poz. 213 oraz 16 grudnia 2013 r., Ts 276/13, OTK ZU nr 2/B/2014, poz. 165; a także wyroki TK z 3 kwietnia 2006 r., SK 49/05, OTK ZU nr 4/A/2006, poz. 39 oraz 10 lipca 2007 r., SK 50/06, OTK ZU nr 7/A/2007, poz. 75).

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego wynikające z art. 2 Konstytucji zasady mogą zostać powołane w postępowaniu skargowym jako pomocnicze wzorce kontroli, ale pod warunkiem jednoczesnego wskazania innej naruszonej normy konstytucyjnej statuującej wolność lub prawo (zob. wyrok TK z 26 kwietnia 2005 r., SK 36/03, OTK ZU nr 4/A/2005, poz. 40). Zarzut niezgodności z tymi zasadami mógłby być więc rozpatrywany wyłącznie w ramach oceny sposobu naruszenia określonych konstytucyjnych wolności i praw (zob. postanowienie TK z 26 czerwca 2002 r., SK 1/02 oraz wyrok TK z 13 stycznia 2004 r., SK 10/03, OTK ZU nr 1/A/2004, poz. 2). W niniejszej sprawie skarżący

nie powiązał jednak zarzutu naruszenia art. 2 Konstytucji z przepisem Konstytucji wyrażającym wolność lub prawo o charakterze podmiotowym.

Podobnie należy ocenić wskazanie jako wzorca kontroli art. 32 ust. 1 Konstytucji. W swoim orzecznictwie Trybunał wyrażał wielokrotnie pogląd, zgodnie z którym powołanie jako wzorca kontroli zasady równości każdorazowo wymaga odniesienia reguł z niej wynikających do praw podmiotowych jednostki. W wydanym w pełnym składzie postanowieniu z 24 października 2001 r. stwierdził: „Uznając (...) prawo do równego traktowania za konstytucyjne prawo jednostki, Trybunał Konstytucyjny podkreśla, iż ma ono charakter niejako prawa »drugiego stopnia« (...), tzn. przysługuje (...) w związku z konkretnymi normami prawnymi lub innymi działaniami organów władzy publicznej, a nie w oderwaniu od nich – niejako »samoistnie«. Jeżeli te normy lub działania nie mają odniesienia do konkretnych, określonych w Konstytucji wolności i praw, prawo do równego traktowania nie ma w pełni charakteru prawa konstytucyjnego, a to sprawia, że nie może ono być chronione za pomocą skargi konstytucyjnej” (SK 10/01, OTK ZU nr 7/2001, poz. 225).

Niewskazanie przez skarżącego konstytucyjnych praw i wolności, które jego zdaniem zostały w jego sprawie naruszone, stanowi – na podstawie art. 77 ust. 3 pkt 4 w związku z art. 65 ust. 1 pkt 2 ustawy o TK – samodzielną przesłankę odmowy nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

Wziąwszy pod uwagę powyższe okoliczności, Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.